

Pedagogisch beleid

Kinderopvang Heyendael

Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan is de weergave van onze visie en werkwijze. Hierin komt tot uitdrukking hoe wij met kinderen omgaan en waarom wij dat zo doen. Wij willen een omgeving creëren waarin kinderen zich **veilig**, geborgen en **vertrouwd** voelen. Dan pas kan een kind de wereld om zich heen **ontdekken**, zich optimaal **ontwikkelen**, open staan voor contacten en **plezier** hebben in het **spelen** met andere kinderen.

De leidraad voor ons werk is het goed kijken naar kinderen en het aansluiten en inspelen op de wensen en behoeften van kinderen. Kinderen die gezien worden en aandacht krijgen, zijn kinderen die zelfvertrouwen ontwikkelen. Vanuit dat zelfvertrouwen kunnen ze zich bij ons verder ontplooiën, in relatie met andere kinderen, de pedagogisch medewerkers en de omgeving. Dat is de meerwaarde van kinderopvang.

Missie en visie

Kinderopvang Heyendael is een organisatie met twee locaties gevestigd op de campus van de Universiteit van Nijmegen. Kinderen van medewerkers van Radboud Universiteit en Radboud UMC vormen de belangrijkste klantengroep van Kinderopvang Heyendael. Daarnaast zijn ook kinderen uit de omliggende wijken van harte welkom!

Kinderopvang is een belangrijke opvoedingsomgeving in het leven van een kind. Het ondersteunt ouders bij het combineren van werk, studie en zorg voor hun kinderen. Daarnaast zien wij kinderopvang als de plek bij uitstek waar kinderen zichzelf en de wereld om zich heen kunnen ontdekken.

Met meer dan 35 jaar ervaring is Kinderopvang Heyendael een gevestigde naam in Nijmegen. We bieden kinderen een veilige plek waar ze volop uitdagingen vinden en alle mogelijkheden krijgen om te groeien. Wij doen er alles aan om onze dienstverlening op het hoogste niveau te houden waarbij de dialoog tussen ouders, kinderen en de opvang uitgangspunt blijft van ons aanbod.

Visie op het kind

Ieder kind heeft behoefte aan en recht op warmte, geborgenheid en een gevoel van veiligheid en vertrouwen. Onder deze omstandigheden komt een kind het beste tot zijn recht en kan een kind zich optimaal ontwikkelen.

Ieder kind heeft de drang zich te ontwikkelen en ontplooien. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en willen de wereld om zich heen ontdekken. Door spelen, kijken, imiteren, doen en uitproberen verkennen ze de wereld, leren ze nieuwe dingen en maken ze zich nieuwe vaardigheden eigen. Ieder kind doet dat op zijn eigen manier. Het is de taak van volwassenen om ze hierin te begeleiden, een uitdagende omgeving te bieden, als voorbeeld te fungeren en kinderen te stimuleren om hun eigen mogelijkheden te exploreren.

Wij gaan uit van de individuele behoeften van het kind, waarbij wij het groepsbelang in het oog houden. Enerzijds hebben we respect voor de eigenheid en autonomie van het kind, anderzijds leert het kind om te gaan met het dagritme van de groep en om zich aan te passen.

Pedagogische uitgangspunten

Het pedagogisch beleidsplan van kinderopvang Heyendael gaat uit van de kinderen. Veiligheid, vertrouwen, ontwikkelen, plezier hebben en spelen vormen onze kernwaarden in het werken met de kinderen. Ons pedagogisch beleidsplan is gebaseerd op deze kernwaarden en de vier basisdoelen vanuit de Wet Kinderopvang. Waarbij wij ons laten inspireren door de pedagogische visie van Reggio Emilia en het gedachtegoed van Thomas Gordon.

Kernwaarden

Veilig en vertrouwd

Ieder kind heeft een veilige basis nodig om zich te kunnen ontwikkelen. Een kind dat zich veilig en vertrouwd voelt heeft energie om zich te ontwikkelen. Wij bieden deze veiligheid. Elk kind moet zich bij ons veilig en vertrouwd kunnen voelen en zichzelf kunnen zijn.

Ontdekken en ontwikkelen

Kinderen ontdekken spelenderwijs de wereld om zich heen. Wij sluiten aan bij de manier waarop kinderen leren en bieden ze een rijke uitdagende omgeving. Door ze de gelegenheid te geven om op ontdekking te gaan en nieuwe ervaringen op te doen krijgen kinderen bij ons de mogelijkheid om zich optimaal te ontwikkelen.

Plezier en spelen

Wanneer kinderen zich veilig en vertrouwd voelen staan zij open voor nieuwe contacten. Door kinderen te laten spelen, uitproberen, kijken en imiteren doen ze nieuwe ervaringen op en beleven ze plezier in het samen spelen.

Basisdoelen

Marianne Riksen-Walraven was in Nederland de eerste Hoogleraar Pedagogiek voor de kinderopvang. De vraag wat kinderen in hun eerste levensjaren nodig hebben voor hun welzijn en ontwikkeling stelde zij centraal. Zij formuleerde vier belangrijke basisdoelen voor de kinderopvang. Deze doelen zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang.

Kinderopvang Heyendael gaat uit van deze vier pedagogische basisdoelen. Wij zorgen er voor dat kinderen zich *veilig en geborgen* voelen, bieden ze de mogelijkheid om zich *sociaal en persoonlijk* te ontwikkelen en om zich *normen en waarden* eigen te maken.

Reggio Emilia

Reggio Emilia is een pedagogische benadering van het jonge kind. Loris Malaguzzi (1920 – 1994) was filosoof en is de grondlegger van deze werkwijze. Ze gaan uit van de talenten en mogelijkheden van het kind dat van nature nieuwsgierig is en spelenderwijs leert. Daarom is het belangrijk dat ze de ruimte krijgen om zelf te ontdekken en hun eigen weg te gaan. De opvoeder volgt en speelt in op wat het kind laat zien en wat hem bezig houdt. Hiervoor moet de opvoeder goed kijken en luisteren naar de kinderen.

Thomas Gordon

Naast de visie van Reggio Emilia laten wij ons inspireren door het gedachtegoed van ontwikkelingspsycholoog Thomas Gordon (1918 – 2002). Hij ontwikkelde een communicatiemethode voor een effectieve omgang met kinderen. Centraal in deze methode staat het ontwikkelen van een warme, open relatie met kinderen, gebaseerd op wederzijds respect en gelijkwaardigheid waardoor kinderen zich kunnen ontplooiën tot zelfstandige weerbare mensen.

Wij hebben ervoor gekozen om in onze benadering van kinderen te werken met deze methodiek omdat hij goed aansluit bij onze manier van kijken en luisteren naar kinderen. Onze pedagogisch medewerkers zijn opgeleid om volgens deze methode te werken. Zij steunen de kinderen in hun zoektocht naar eigen oplossingen en vergroten daarmee de zelfstandigheid van het kind.

Horizontale groepen

kinderopvang Heyendael kiest ervoor om met aparte groepen voor het jonge kind en peuters te werken. Op deze manier kunnen wij beter inspelen op de behoeften en interesses van de kinderen en kunnen wij ze ontwikkelingsgerichte activiteiten aanbieden die passen bij de leeftijd.

Jonge groepen (0 tot 2,5/3 jaar)

Rust, ritme en voorspelbaarheid zijn voor de ontwikkeling van het jonge kind erg belangrijk. Kinderen moeten erop kunnen vertrouwen dat een vaste pedagogisch medewerker voor hen zorgt en hen troost als ze verdrietig zijn. Dit biedt ze veiligheid en vertrouwen wat ze nodig hebben om de wereld om zich heen te durven en kunnen ontdekken. Door kinderen van 0 tot 2,5/3 jaar op een groep op te vangen kunnen wij ze deze veiligheid bieden. Zonder opgeschrikt, afgeleid of opgejaagd te worden kunnen zij de wereld om zich heen verkennen, vaardigheden oefenen, ervaringen opdoen en indrukken verwerken.

Peutergroepen (2, 5/ 3 jaar tot 4 jaar)

Kinderopvang Heyendael hecht veel waarde aan het spelenderwijs uitdagen van kinderen om ze te stimuleren in hun ontwikkeling. Met een aparte peutergroep kan aan de behoefte van specifiek aanbod en opbouw in ontwikkelingsgerichte activiteiten met leeftijdgenootjes worden voldaan. De activiteiten kunnen in de eigen stamgroep door de vaste pedagogisch medewerker worden voorbereid en uitgevoerd. Zo werken we aan een goede voorbereiding op de basisschool.

Thema gericht werken

Door te werken met thema's bieden wij de peuters een rijke leeromgeving en kunnen wij ze extra uitdaging bieden. Binnen het thema komen alle ontwikkelingsgebieden op gevarieerde wijze aan bod. De pedagogisch medewerkers zien de talenten, dagen uit en stimuleren ze bij activiteiten die ze zelf misschien niet zo snel zouden kiezen. Wij vinden het hierbij belangrijk dat de onderwerpen die gekozen worden aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen.

Spelen en ontdekken buiten de groep (open deuren beleid)

Naarmate kinderen ouder worden hebben zij, naast veiligheid en geborgenheid, behoefte aan een grotere leefomgeving. Daarom geven wij kinderen regelmatig de gelegenheid om de ruimte buiten de groep te verkennen. Kinderen van verschillende groepen kunnen op deze manier met elkaar spelen. Zo krijgen zij letterlijk en figuurlijk meer ruimte en keuzemogelijkheden om hun eigen

ontwikkeling vorm te geven. Het vergroten van uitdagingen is zinvol als deze is afgestemd op de behoeften van kinderen.

Mogelijkheden:

- In iedere locatie is een centrale hal , waarin kinderen wisselende activiteiten kunnen doen. Soms worden activiteiten aangeboden. Een andere keer wordt de deur van de groep opengezet en krijgen kinderen de mogelijkheid om onder begeleiding op pad te gaan.
- Soms vragen pedagogisch medewerkers of kinderen van een andere groep zin hebben om naar buiten te gaan;
- Op iedere vestiging kunnen kinderen als ze dat willen bij een andere groep spelen;
- Ook de dreumesen, de kinderen tussen de anderhalf en de twee jaar oud, krijgen de mogelijkheid om buiten de eigen groep (in een afgeschermd deel van de hal) op verkenning te gaan.
- Kinderen uit de twee buurgroepen spelen soms meer samen.
- Er zijn meerdere tuinen en twee dakterrassen waar in principe iedereen gebruik van kan maken. De peuters gaan regelmatig op bezoek bij een andere vestiging.

Buiten spelen

Wij hechten grote waarde aan het belang van buiten spelen. Naast het feit dat buiten spelen goed is voor de gezondheid, biedt het kinderen een ander soort uitdagingen dan dat ze binnen krijgen. Buiten spelen nodigt kinderen nog meer uit om op onderzoek uit te gaan, dingen uit te proberen, fantaseren en grenzen te verkennen. Wij gaan daarom iedere dag met de kinderen naar buiten, ook met de allerkleinsten.

In contact komen met de natuur vinden wij bij kinderopvang Heyendael erg belangrijk: de buitenruimte is zo ingericht dat er van alles te beleven valt op gebied van omgang met dieren en planten, zo hebben wij onze eigen kippen die wij samen met de kinderen verzorgen en een moestuintje.

Het pedagogisch handelen

De rol van de pedagogisch medewerker

Pedagogisch medewerkers zijn bij uitstek de personen, die zorg dragen voor het pedagogisch klimaat. Hun inzicht en begrip voor de kinderen en de manier waarop zij handelen bepaalt voor een groot deel de kwaliteit van onze organisatie. Zij zorgen ervoor dat kinderen zich veilig en vertrouwd voelen, de wereld om hun heen kunnen ontdekken, zich verder ontwikkelen en plezier hebben in hun eigen kunnen. Daarom beschrijven wij in dit hoofdstuk de kwaliteiten die de pedagogisch medewerkers hierbij gebruiken.

Sensitieve responsiviteit

Door goed te kijken en luisteren naar een kind probeert de pedagogisch medewerker te begrijpen wat het kind bedoelt. Zij is gevoelig voor de signalen en reageert op de juiste manier. Dit doet de pedagogisch medewerker door emoties en gevoelens te benoemen en te verwoorden wat een kind meemaakt. De pedagogisch medewerker laat in haar handelen zien dat ze begrip heeft en het kind ondersteunt.

Respect voor de autonomie van het kind

De kinderen op de groep zijn afhankelijk van de pedagogisch medewerkers. Toch hebben zij ook behoefte aan autonomie: invloed hebben op de dingen die om je heen gebeuren, grip hebben op wat er met je gebeurt. Ieder kind kan en mag zichzelf zijn bij ons. Daarom vinden wij het belangrijk dat de pedagogisch medewerker oog heeft voor alle kinderen en ze als individu ziet. Hierbij biedt de pedagogisch medewerker het kind voldoende ruimte om de wereld om zich heen te ontdekken en zichzelf te ontwikkelen waarbij ze de eigenheid van het kind respecteert. Dit doet ze door het kind controle te geven en daar waar mogelijk zelf oplossingen te bedenken, keuzes en plannen te maken. Daarbij houden ze rekening met het ontwikkelingsniveau van het kind.

Het bieden van structuur en het stellen van grenzen

Om de kinderen veiligheid te bieden en de dag goed te laten verlopen biedt de pedagogisch medewerker de kinderen structuur door een vast dagritme, regels en rituelen. De pedagogisch medewerker is betrouwbaar en voorspelbaar, schept duidelijkheid en legt regels uit. Hierbij gaat het erom dat de pedagogisch medewerker de kinderen op een respectvolle manier duidelijk kan maken wat zij van de kinderen in de groep verwacht en hoe zij ervoor zorgt dat de kinderen zich daar aan houden. Vaste structuur en regels geven de kinderen een gevoel van veiligheid en geborgenheid en zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Rituelen helpen de kinderen om de structuur te onthouden en te weten wat er van ze verwacht wordt, zoals bijvoorbeeld een liedje voor het eten.

Praten en uitleggen

In het werken met jonge kinderen is er veel aandacht voor de taalontwikkeling. Door middel van taal leren we de kinderen zichzelf en de wereld om hen heen te begrijpen. De hele dag communiceren de pedagogisch medewerkers zowel verbaal als non verbaal met de kinderen. De pedagogisch medewerkers zijn hierbij zeer alert op initiatieven van het kind, ze luisteren met aandacht naar wat de kinderen proberen te vertellen en reageren daar op door antwoord te geven, vragen te stellen en de taal van de kinderen te verrijken. De pedagogisch medewerker benoemt wat ze doet en wat er gebeurt. Ook benoemt ze de gevoelens bij kinderen en gaat na of zij de intentie van de kinderen goed begrepen heeft. Hierbij is het belangrijk dat de pedagogisch medewerker zich aanpast aan het begripsniveau en interesses van het kind.

Ontwikkelingsstimulering

De pedagogisch medewerker begeleidt en stimuleert de kinderen om spelenderwijs zichzelf op verschillende ontwikkelingsgebieden te ontwikkelen en ontplooien. Daarom geven de pedagogisch medewerkers alle gelegenheid aan de kinderen om (van elkaar) te leren, met hun hele lijf, op hun eigen manier en in hun eigen tempo. Ze stimuleren de kinderen om te verkennen en te beleven: het voelen van plaksel is veel belangrijker dan het uiteindelijke plakwerk. Ze organiseren iedere dag grote en kleine activiteiten, al dan niet in het kader van een thema.

Begeleiden van interacties

Binnen de kinderopvang verblijven kinderen in groepsverband. Het is positief voor de ontwikkeling van kinderen om spelenderwijs ervaringen op te doen met leeftijdsgenootjes. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat kinderen zich veilig en vertrouwd met elkaar voelen. Zij stimuleert verbondenheid in de groep en een wij-gevoel door rituelen en positieve aandacht voor alle kinderen. Daarom vinden wij het belangrijk om de sociale interacties tussen kinderen positief te stimuleren en te begeleiden. Op deze manier proberen wij ze een positieve ervaring mee te geven en bevorderen wij een goede sociale ontwikkeling.

Ontwikkeling van kinderen

Kinderen hebben van nature de drang om zich te ontwikkelen. Een normale ontwikkeling is afhankelijk van wat een kind meebrengt aan erfelijke aanleg, maar is ook afhankelijk van de stimulans en de mogelijkheden die hij in zijn omgeving krijgt. De invloed van ouders en pedagogisch medewerkers hierop is groot. De begeleiding is erop gericht om een kind vertrouwen te geven in zijn/haar eigen kunnen, hierin ondersteuning te bieden en steeds opnieuw uitdagingen te geven en te laten ontdekken.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich zoveel mogelijk op eigen wijze en in eigen tempo kunnen ontwikkelen. Hierbij is het de kunst om steeds een balans te vinden tussen het stimuleren van de ondernemingszin van een kind en hem ook te beschermen bij zijn ontdekkingstocht.

In de eerste vier jaar van zijn leven ontwikkelt een kind zich van een volledig afhankelijke baby tot een zelfstandige kleuter. Taal, sociaal-emotionele ontwikkeling, bewegen en cognitieve ontwikkeling, ontwikkelen zich naast elkaar. In deze periode leren kinderen hun egocentrische gedrag aan te passen aan de sociale eisen van hun omgeving. Aan het einde van de peutertijd kan het kind contact leggen met anderen, regels accepteren en begrijpen, en voor zichzelf opkomen. In geen enkele fase van zijn leven leert een mens zoveel als in deze fase. Aan ons de taak het kind hierbij te begeleiden. Wij doen dat op een manier dat het kind zich veilig en vertrouwd voelt. Dan pas kan het zich optimaal ontwikkelen, open staan voor contacten en plezier hebben van het spel met andere kinderen.

In dit deel willen we laten zien hoe wij dagelijks inspelen op de ontwikkeling van kinderen en hoe wij de kinderen ondersteunen en begeleiden, uitgaande van onze pedagogische uitgangspunten in combinatie met de vier doelen uit de Wet Kinderopvang en het pedagogisch handelen van onze medewerkers.

1 Emotionele veiligheid

Het eerste basisdoel dat we willen bereiken is dat de kinderen zich fysiek en emotioneel veilig voelen. Voor een optimale ontwikkeling van kinderen is dat veilige gevoel een van de belangrijkste voorwaarden. Een kind dat zich veilig voelt durft nieuwe dingen te proberen, vriendschappen aan te gaan en te ontdekken. Zij profiteren dus van alle nieuwe kansen en uitdagingen die de kinderopvang hun biedt.

Wij vinden het daarom erg belangrijk dat kinderen zich bij ons prettig en op hun gemak voelen. Dit doen wij door een open en warme sfeer te creëren waarin iedereen zich gezien voelt en zichzelf kan en mag zijn. We geven positieve aandacht, spelen in op hun behoeftes door goed te kijken, luisteren en aan te sluiten op wat de kinderen ons te vertellen hebben of wat ze ons laten zien. Dit doen we door emoties en gevoelens van het kind te benoemen en te verwoorden wat een kind meemaakt.

Het aanbieden van regelmaat en structuur in het dagritme zijn belangrijke voorwaarden voor een geborgen en veilig gevoel bij kinderen. Vaste rituelen, ritmes en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Daarom verloopt iedere dag bij ons ongeveer hetzelfde. Daarnaast vinden wij het van groot belang om een goede afstemming met thuis te hebben. Daarom krijgt ieder kind een eigen mentor. Door een goede overdracht bij het halen en brengen of als het gewenst is in een apart gesprek proberen wij dit te bereiken.

Als een kind nieuw is moet het gevoel van veiligheid nog worden opgebouwd. Daarom besteden de pedagogisch medewerkers veel aandacht aan het wennen van kinderen en hun ouders, zodat ze de kinderen leren kennen en een band opbouwen met de ouders. Hiervoor worden met de ouders afspraken gemaakt die aansluiten bij de situatie en behoeften van het kind.

2 Persoonlijke competenties

Het tweede pedagogische basisdoel is het bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competentie van kinderen. Pas als kinderen zich veilig en vertrouwd voelen komen ze hier aan toe. Het gaat dan zowel om de ontwikkeling van de persoonlijkheid van kinderen als om de ontwikkeling van hun talenten. Persoonlijke competenties zijn die eigenschappen waardoor een kind kan omgaan met veranderingen en problemen, conflicten leert oplossen en zich aan te passen aan wisselende omstandigheden. Het betekent ook een eigen identiteit ontwikkelen. Talentontwikkeling kan op allerlei gebieden plaatsvinden op cognitief, motorisch en creatief terrein.

Wij gaan er vanuit dat kinderen ontwikkelen door zelf te ontdekken, zelf te zien en zelf te ervaren. Spelen is de natuurlijke manier van kinderen om zich te ontwikkelen en hun omgeving te verkennen. Door te spelen, uitproberen, kijken en imiteren doen ze ervaring op en leren ze van spontane activiteiten. Spelen geeft plezier.

Wij vinden het belangrijk om ze daar alle ruimte en mogelijkheden voor te bieden zodat ieder kind zich op zijn eigen manier kan ontwikkelen. Daarom zorgen wij ervoor dat al onze ruimtes veilig maar uitdagend zijn ingericht. Vanuit een gevoel van veiligheid kunnen kinderen ontdekken wat ze eng of leuk vinden, waar ze goed in zijn of juist niet. Zo krijgt het kind zelfvertrouwen om zijn grenzen te verleggen en steeds meer nieuwe dingen te leren. Vaak gaat dit vanzelf maar soms hebben ze hier aanmoediging voor nodig. Dit doen we door de kinderen positieve aandacht te geven, onze waardering uit te spreken en te helpen daar waar nodig is.

Onze pedagogisch medewerkers hebben oog voor kansen op alle ontwikkelingsgebieden. Het is belangrijk om deze kansen te zien en te grijpen. Zij kijken waar de interesse en betrokkenheid van een kind ligt en spelen hier vervolgens op in. Ze sluiten aan bij de belevingswereld van een kind door de initiatieven van de kinderen te volgen en tegelijkertijd uit te dagen om hun grenzen te verleggen, hun mogelijkheden te leren kennen en kennis te laten maken met activiteiten of materialen die zij zelf misschien niet zouden kiezen.

3 Sociale competenties

Het derde basisdoel is dat kinderen hun sociale competenties kunnen ontwikkelen. Sociale competenties gaan over contacten met anderen in allerlei verschillende situaties. Kinderen kijken graag naar elkaar, ze imiteren elkaar en leren met elkaar. De groep heeft hier in een belangrijke functie. De interactie met leeftijdgenoten, onderdeel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt de kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties zoals het sluiten van vriendschappen, samen spelen en samen delen, rekening houden met elkaar en het oplossen van conflicten. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving.

Kinderen kijken graag naar andere kinderen en leren hierdoor veel van andere kinderen. Daarom vinden wij het belangrijk om de sociale interacties tussen kinderen positief te stimuleren en te begeleiden. Op deze manier proberen wij ze een positieve ervaring mee te geven en bevorderen wij een goede sociale ontwikkeling.

4 Waarden en normen

Het vierde pedagogische basisdoel is de socialisatie van kinderen. Het is belangrijk dat kinderen de kans krijgen om de waarden en normen te leren kennen van de samenleving waar zij deel van uitmaken. Ook cultuur overdracht hoort tot dit doel. Het kinderverblijf vormt een bredere samenleving dan het gezin. Hier komen kinderen hier in aanraking met de diversiteit in onze samenleving. Van jongs af aan maken zij zich de cultuur, de algemeen geldende normen, waarden en regels van onze samenleving eigen.

Onze waarden en normen zijn terug te vinden in de regels van de groep, de sfeer en aankleding van de ruimten, het handelen van de pedagogisch medewerkers en in de manier van met elkaar omgaan. De pedagogisch medewerker leert de kinderen oog te hebben voor andere kinderen en helpen ze met het vinden van oplossingen. Hierbij hebben zij aandacht voor de onderlinge verschillen en overeenkomsten.

Belangrijke waarden als verantwoordelijkheid en saamhorigheid zijn onderdeel van de dagelijkse omgang en komen de hele dag door tot uiting in het gedrag van de pedagogisch medewerkers. Zijzelf zijn gedurende de dag het voorbeeld waar de kinderen zich aan spiegelen in de manier waarop ze kijken, praten, stimuleren en bijsturen. Zo stimuleren zij de kinderen in het zelf doen, eigen keuzes maken en samen zorgdragen voor de groep. Zij leggen uit, stellen regels op en spreken de verwachtingen die zij van de kinderen hebben uit.

Observeren en volgen van kinderen

Kinderen krijgen bij ons de aandacht en zorg die ze nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Pedagogisch medewerkers kijken goed naar kinderen, hierdoor kunnen ze hun aanpak afstemmen op de behoeften en mogelijkheden van de kinderen afzonderlijk en als groep. Gedurende de tijd dat het kind bij ons is wordt de ontwikkeling goed gevolgd.

We willen graag weten of het kind zich prettig voelt en of de ontwikkeling goed verloopt. Onze medewerkers zijn alert op signalen die ons anders doen vermoeden. Er op duiden, dat er zorgen zijn rondom een kind. Bij het brengen en halen is er gelegenheid om met ouders te praten over het kind. Naast deze korte momenten van overleg, vinden wij het belangrijk om af en toe uitgebreider de tijd te hebben om met ouders te praten over de ontwikkeling van hun kind.

Ieder kind zijn eigen mentor

Ieder kind krijgt zijn eigen mentor. Dit zal altijd een pedagogisch medewerker zijn van de vaste groep. De mentor volgt het kind heel specifiek, is aanspreekpunt voor de ouders, contactpersoon voor collega's en instanties, draagt zorg voor het welbevinden van het kind en is verantwoordelijk voor een goede overdracht naar school. De mentor zorgt ervoor dat andere medewerkers op de hoogte zijn van afspraken die zij met de ouders maakt zoals bijvoorbeeld over slaapgewoontes en wat het kind wel/niet mag eten. Na twee maanden maakt de mentor een afspraak om te bespreken hoe het met het kind gaat en hoe de ouders het tot nu toe hebben ervaren. Daarna zal er één keer per jaar een gesprek plaatsvinden waarin naast het welbevinden van het kind ook gekeken wordt naar de ontwikkeling van het kind op de verschillende gebieden.

Observeren en signaleren

Wij vinden het belangrijk om alle kinderen in hun ontwikkeling te volgen zodat wij goed kunnen blijven aansluiten en inspelen op de behoeftes van het kind. Voor deze observaties hebben wij gekozen voor de methode KIJK. Dit is een methode die kijkt naar het welbevinden van het kind als ook naar alle ontwikkelingsgebieden. De mentor van het kind observeert de ontwikkeling van het kind regelmatig tijdens verzorgingsmomenten, creatieve en bewegingsactiviteiten en vrij spel. Twee keer per jaar registreert zij haar bevindingen waardoor de ontwikkeling van het kind goed in beeld is. Eén keer per jaar zal er een gesprek met ouders plaatsvinden waarin de bevindingen van de pedagogisch medewerker en van de ouders worden uitgewisseld.

Kinderen die opvallen

Soms kan het zijn dat er vanuit het kinderdagverblijf of ouders een hulpvraag ontstaat rondom een kind of dat er zorgen zijn rondom de ontwikkeling. Dit kan allerlei oorzaken hebben. Als een pedagogisch medewerker iets signaleert zal zij dit altijd bespreken met haar collega's op de groep en de locatiemanager op de hoogte brengen. Wij vinden het belangrijk om in een dergelijke situatie een gesprek met de ouders aan te gaan om samen te bespreken wat de mogelijke oorzaken zouden kunnen zijn. Wij kunnen dan bijvoorbeeld besluiten om een kind nauwgezet te gaan observeren. Soms lost het probleem zich vanzelf op. Het kan ook zijn dat wij met de ouders een afspraak maken over een bepaalde aanpak, die wij na verloop van tijd evalueren. Als blijkt dat het niet beter gaat met het kind bespreken we met ouders of we een deskundige zullen inschakelen. Dit kan de GGD zijn (Kijk op kleintjes) zijn, een huisarts of arts van het consultatiebureau of een doorverwijzing naar de Integrale Vroeghulp of Bureau Jeugdzorg.

Kinderen die extra zorg nodig hebben.

Kinderen die extra zorg nodig hebben, zijn van harte welkom in ons kinderdagverblijf. Er zijn vele voordelen verbonden aan de integratie van kinderen die extra zorg nodig hebben met de andere kinderen. Kinderen die wat achter lopen op één of meer ontwikkelingsgebieden, worden gestimuleerd door de andere kinderen. En alle kinderen leren rekening houden met kinderen die anders zijn. Pedagogisch medewerkers stimuleren het contact en het begrip van kinderen voor elkaar. Soms weten ouders nog niet helemaal wat er met hun kind aan de hand is. De stap naar een speciale voorziening is dan erg groot.

Meldcode kindermishandeling

Binnen Kinderopvang Heyendael werken we volgens de meldcode kindermishandeling. Wij zijn alert op signalen zowel van mishandeling door externen als ook binnen Heyendael. Binnen Kinderopvang Heyendael is er één *aandachtsfunctionaris* aangesteld. Zij speelt een speciale rol bij het signaleren en vroegtijdig onderkennen van Kindermishandeling. Zij volgt de bijscholing die geboden wordt om de laatste inzichten op dit terrein goed in te kunnen zetten. De maatregelen gericht op het vier ogen beleid spelen een belangrijke rol in de preventie van kindermishandeling.

Doorgaande lijn

Kinderdagverblijf Heyendael richt zich op de ontwikkeling en welbevinden van jonge kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Wij zijn een schakel in de vele voorzieningen, die zich bezighouden met de ontwikkelingsstimulering, gezondheid, opvoeding en onderwijs.

Voor elk kind dat naar de basisschool gaat, wordt twee à drie maanden voor die tijd, het overdrachtsboekje Alle Kinderen in Beeld ingevuld door zowel ouders als mentor, aangevuld met een rapportage uit ons kindvolgsysteem Kijk.

Als er zorgen zijn rondom een kind is er de mogelijkheid tot warme overdracht naar school. In een persoonlijk gesprek met de leerkracht zal de mentor de zorg en andere belangrijke onderwerpen bespreken. Ouders kunnen deelnemen aan het gesprek. Uiteraard wordt vooraf altijd toestemming gevraagd aan de ouders.

Oudercontacten/ouderbetrokkenheid

Niet alleen het kind maar ook de ouders zijn zeer belangrijk voor kinderopvang Heyendael. Omdat we samen met de ouders een rol vervullen in de opvoeding streven wij naar een goede afstemming tussen het kind, thuis en de opvang.

Daarom werken wij actief aan het opbouwen van een goede relatie met ouders. Wij vinden het belangrijk dat ouders zich vanaf het begin welkom voelen bij ons. In ons contact met ouders zijn we open. We vragen naar de verwachtingen van ouders. We zijn respectvol en geïnteresseerd in de dingen die ouders belangrijk vinden in de opvoeding van hun kind en proberen hier zoveel mogelijk rekening mee te houden.

Intake

De afstemming tussen ouders en kinderdagverblijf vindt op verschillende momenten plaats: in de eerste periode tijdens het aannamegesprek met de locatiemanager en tijdens het kennismakingsgesprek op de groep. In het aannamegesprek informeert de locatiemanager de ouders over de gang van zaken op het kinderdagverblijf. In het kennismakingsgesprek met de pedagogisch medewerker geven ouders specifieke informatie over hun kind en de opvoeding thuis.

Wennen

De wenperiode neemt een belangrijke plaats in. Ouder en kind kunnen het wenproces invullen zoals het bij hen past. Afspraken hierover worden gemaakt met de pedagogisch medewerkers van de groep. Voor kinderen is het belangrijk om de tijd te krijgen om te wennen wanneer ze naar de kinderopvang komen of naar een volgende groep gaan: aan de pedagogisch medewerkers, de andere kinderen en aan de groepsruimte. Een wenperiode geeft kinderen de tijd om een vertrouwensband op te bouwen met de pedagogisch medewerkers, zodat ze zich veilig gaan voelen op de groep. Tijdens de wenperiode kan een kind meerdere malen een bezoek aan de groep brengen.

Wennen is niet alleen belangrijk voor kinderen. Ook ouders moeten wennen aan de kinderopvang, aan het feit dat ze zorg en opvoeding uit handen geven. Wij streven er naar om ouders tijdens de wenperiode een goed gevoel te geven over de opvang en het vertrouwen te geven dat hun kind in goede handen is.

Kinderen die er aan toe zijn om door te stromen naar de peutergroep, gaan 3 x wennen waarbij de aanwezigheid op deze groep wordt opgebouwd. De vaste pedagogisch medewerker gaat in eerste instantie mee. De tijd die het kind op de peutergroep doorbrengt wordt opgebouwd, waarbij de tijd dat de eigen pedagogisch medewerker meegaat wordt afgebouwd. We kijken tijdens het wennen altijd naar de behoefte van het kind. Ouders hoeven hierbij niet aanwezig te zijn, zij zijn wel van harte welkom voor een bezoekje aan de nieuwe groep.

Overdracht

De dagelijkse gesprekken aan het begin en einde van de dag zijn voor ons heel erg belangrijk. Als het kind gebracht wordt vertelt de ouder eventuele bijzonderheden. Hierdoor kunnen de pedagogisch medewerkers goed inspelen op de belevingswereld van het kind. Ook aan het einde van de dag is er een overdracht. De pedagogisch medewerker vertelt wat ze hebben gedaan en of er nog bijzonderheden zijn. Wanneer kinderen naar de verlengde opvang gaan zorgen wij voor een goede overdracht.

Ouderbetrokkenheid

Een grote betrokkenheid van de ouders bij de opvang van het kind op de groep is sfeer verhogend en verkleint de afstand tussen de wereld van het kinderdagverblijf en de wereld thuis.

Ouderbetrokkenheid geven wij onder andere vorm met ouderhulp bij thema's, voorlezen en het organiseren van feesten. Ook stellen wij de aanwezigheid van een ouder bij de verjaardag van het kind zeer op prijs. Op het kinderdagverblijf vinden verschillende ouderavonden plaats. Op een algemene ouderavond wordt een inhoudelijk onderwerp besproken. Op een groeps- of vestigingsouderavond worden afhankelijk van de wensen van de ouders praktische of inhoudelijke zaken besproken. Daarnaast kan elke groep bijvoorbeeld een uitstapje of picknick organiseren. Elk jaar vinden activiteiten plaats waar alle ouders en kinderen aan deel kunnen nemen zoals het zomerfeest en het kerstfeest. Verder bieden wij ouders een digitaal informatieboekje aan met zakelijke onderwerpen, de regels van het kinderdagverblijf en de dagelijkse gang van zaken op de groepen, onze website en regelmatig een Nieuwsbrief.

Oudercommissie

Naast deze ouderbetrokkenheid is ook medezeggenschap van ouders een belangrijke zaak. Elke locatie heeft een eigen oudercommissie. Deze commissie adviseert de locatiemanager over het reilen en zeilen binnen de vestiging. Ook is er één centrale oudercommissie die bestaat uit afgevaardigden van de oudercommissies. Zij adviseert de directie over zaken die Heyendael als geheel aangaan.

Aanvullend Beleid

In dit deel van het pedagogisch beleidsplan, besteden we aandacht aan een aantal belangrijke organisatorische zaken die bepalend zijn voor onze manier van werken. We proberen ervoor te zorgen dat alle randvoorwaarden die nodig zijn om een optimaal opvoedingsklimaat te bewerkstelligen, aanwezig zijn.

Beroepskracht/ kindratio

In de Wet Kinderopvang zijn regels vastgelegd voor het maximale aantal -gelijktijdig aanwezige- kinderen dat één pedagogisch medewerker binnen een stamgroep mag opvangen. Kinderopvang Hedyendael hanteert de wettelijke kaders voor maximale omvang en leeftijdsopbouw van de stamgroepen, zoals die is vastgesteld in de wet. Deze zijn als volgt:

- Eén pedagogisch medewerker per vier aanwezige kinderen tot 1 jaar
- Eén pedagogisch medewerker per vijf aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar
- Eén pedagogisch medewerker per acht aanwezige kinderen van 2 tot 4 jaar

Bij het plaatsen van de kinderen op de groepen wordt rekening gehouden met een evenwichtige samenstelling van de groep. Het aantal kinderen en pedagogisch medewerkers per groep wordt berekend op basis van de leeftijd van de kinderen.

Bij de samenstelling van de groepen gebruiken we de [rekentool](#) van de rijksoverheid .

De stamgroep

Kinderopvang Heyendael vindt het voor kinderen belangrijk om de wereld vanuit een veilige, vertrouwde basis te kunnen ontdekken. Daarom zijn alle kinderen ingedeeld in een vaste stamgroep. Elke stamgroep heeft een eigen vertrouwde stamgroepsruimte en vaste pedagogisch medewerkers die verantwoordelijk zijn voor de begeleiding van de kinderen. Zij zijn ook het aanspreekpunt voor de ouders. We streven ernaar om vaste invalkrachten te koppelen aan een locatie. Deze medewerkers vervangen de pedagogisch medewerkers die ziek zijn of verlof hebben.

Opvang vindt niet plaats op de vaste stamgroep in de volgende situaties:

- Wanneer een kind er aan toe is om naar de peutergroep te gaan en gaat kennismaken op de nieuwe groep. dit gebeurt in overleg met ouders;
- Wanneer er sprake is van een lage kind bezetting op de groep worden groepen samengevoegd. Ouders worden hier vooraf geïnformeerd;
- Wanneer er door de ouders extra opvang is aangevraagd en dit, rekening houdend met de BKR, niet op de stamgroep te realiseren is. Dit wordt vooraf door de ouders door middel van een formulier aangevraagd;
- Bij de verlengde opvang aan het begin en het einde van de dag;
- Bij calamiteiten. Ouders worden hier achteraf geïnformeerd.

Vaste gezichten in de babygroepen

Aan een baby (0 jaar) worden twee of drie vaste pedagogisch medewerkers toegewezen (afhankelijk van de grootte van de groep).

Op de dagen dat het kind komt, is altijd minimaal één van deze drie pedagogisch medewerkers werkzaam. Naast het 'vaste gezicht' kunnen andere pedagogisch medewerkers worden ingezet.

Samenvoegen van groepen

Op dagen dat de groepen niet volledig bezet zijn werken groepen met elkaar samen. De kinderen van de ene stamgroep spelen dan soms in de groepsruimte van een andere stamgroep. Zij bezoeken deze stamgroep samen met de voor hen bekende, vaste pedagogisch medewerker.

Incidenteel afnemen van een extra dag(deel)

Kinderopvang Heyendael biedt ouders de mogelijkheid om incidenteel gebruik te maken van extra opvang voor hun kind. Hierbij hanteren wij het volgende beleid: De extra opvang dag vindt in principe plaats op de eigen stamgroep. Plaatsing van kinderen is alleen mogelijk als de maximale groeps grootte en de pedagogisch medewerker kind ratio op de groep gehandhaafd blijft. De extra opvang dag dient door de ouders altijd van te voren te worden aangevraagd, door middel van het invullen van een formulier dat op de locatie beschikbaar is. Als plaatsing op de eigen groep niet mogelijk is, wordt overlegd of een plaatsing op een andere groep voor dit kind mogelijk is. Dit gebeurt altijd in overleg met ouders en na schriftelijke toestemming.

Drie- uursregeling

Kinderopvang Heyendael hanteert bij het plannen van pedagogisch medewerkers de drie-uursregeling. De drie-uursregeling is opgenomen in de Kwaliteitsregels Kinderopvang en houdt in dat bij hele dagopvang op bepaalde tijdstippen minder pedagogisch medewerkers ingezet worden. Op een hele dag mag er maximaal 3 uur minder personeel ingezet worden. Minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers moet aanwezig zijn tijdens deze 3 uur.

Wij wijken niet af van de BKR :

- Van 7.00 tot 8.00 uur
- Van 9.15 uur tot 13.30 uur
- Van 15.00 uur tot 17.00 uur
- Na 18.00 uur

Op de andere tijden is het mogelijk dat er af geweken wordt. We zorgen ervoor dat we op een dag niet langer dan 3 uur afwijken.

Andere personen die de groepen direct ondersteunen

Op elke vestiging werkt een 'medewerker ondersteuning groepen'. Zij verricht ondersteunende werkzaamheden, zodat de pedagogisch medewerkers van de groep meer tijd kunnen besteden aan de kinderen. Zij zorgt voor het schoonmaken van de keuken, voor het klaarzetten van de maaltijd en het klaarmaken van fruithappen. Naast de medewerker ondersteuning groepen hebben we een schoonmaakbedrijf dat dagelijks aan het einde van de dag het kinderdagverblijf schoonmaakt

Inzet van stagiaires

Kinderopvang Heyendael is een door Calibris erkend leerbedrijf en biedt jaarlijks een aantal BPV-plaatsen (beroepspraktijk-vorming) aan op het kinderdagverblijf. Het gaat dan om studenten die studeren voor pedagogisch medewerker of de opleiding Helpende Zorg & Welzijn volgen. Wij vinden het belangrijk om studenten die een baan in de kinderopvang ambiëren een goede leeromgeving te bieden. Uitgangspunt daarbij is, dat de aanwezigheid van een stagiaire de pedagogische kwaliteit en daarmee de veiligheid van de kinderen niet mag schaden en dat er altijd correct wordt omgegaan met de richtlijnen voor het inzetten van stagiaires in relatie met de Pedagogisch Medewerker-/ Kind Ratio. Een stagiaire die het vak nog moet leren moet de gelegenheid krijgen om te kijken naar en te leren van vaste pedagogisch medewerkers. Daarbij zal zij gecoacht moeten worden in het pedagogisch handelen.

Daarom is het een voorwaarde, dat er voldoende tijd is om de stagiaire te begeleiden, en dat dit gebeurt door een ervaren pedagogisch medewerker. Daarnaast dient er te allen tijde zorgvuldig om te worden gegaan met de verantwoordelijkheden die de stagiaire aankan en mag dragen. Ouders worden op de locatie op de hoogte gebracht over de aanwezigheid van stagiaires.

Daarnaast werkt op Heyendael een praktijkbegeleider. De praktijkbegeleider is het aanspreekpunt voor de stagiaires binnen Heyendael.

Tot slot

Het logo van kinderopvang Heyendael is een vlieger. De vlieger staat symbool voor hoe wij kijken naar onze organisatie en genieten van de ontwikkeling die kinderen bij ons doormaken.

Kinderopvang Heyendael is een kleurrijke en speelse organisatie, constant in beweging. **Kinderen gaan hier met plezier naar toe.**

Als een vlieger in de lucht.

Plezier en **vertrouwen, samen spelen**, beleven en ervaren. Elk kind bewandelt zijn eigen weg, met zijn talenten en interesses vanuit nieuwsgierigheid en creativiteit die gezien en gestimuleerd wordt.

Net als een vlieger die drijft op de wind, soms duikelt en dan weer omhoog klimt, door iets aan de touwtjes te bewegen.

Wij willen in beweging blijven en aansluiten bij de belevings- en ervaringswereld van het kind.

Zoals een vlieger die reageert op de wind en de (weers-) omstandigheden van dat moment.

Wij kijken en luisteren naar kinderen en geven ze de gelegenheid om **zelf te ontdekken.**

Genieten van de vlieger die in de lucht staat.

